

Sygn. akt III UK 4/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania Z. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 maja 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 12 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa 485/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie oddalił apelację Z.Ł. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 6 maja 2014 r., którym oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 12 lutego 2014 r., odmawiającej ubezpieczonemu po raz kolejny prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym ze względu na niewykazanie 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że do okresu pracy w szczególnych warunkach nie można zaliczyć ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 7 października 1977 r. do dnia 30 września 1994 r. jako montera sieci elektroenergetycznych ze względu na niewykazanie wykonywania w

tym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy czynności opisanych w wykazie prac w szczególnych warunkach zawartym w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony, zaskarżając wyrok w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że skarżący w spornym okresie nie mógł wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac uznanych za świadczone w szczególnych warunkach na stanowisku monter sieci elektroenergetycznych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony jej oczywistą zasadnością oraz występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W jego uzasadnieniu skarżący podniósł, że niezwykle doniosłe znaczenie ma fakt, że unormowań ubezpieczeń społecznych (publicznoprawnych), nie można wyklądać w zupełnym oderwaniu od regulacji prywatnoprawnych (z zakresu prawa pracy). Zauważył, że jeżeli bowiem stosunek ubezpieczenia społecznego jest publicznoprawną konsekwencją stosunku pracy, i normy prawa ubezpieczeń społecznych wymagają „stałego” świadczenia pracy na stanowisku, to stałości tej nie można rozumieć inaczej, jak tylko w sposób dozwolony przez prawo pracy, tzn. jako faktycznego wykonywania czynności objętych zakresem czynności, względnie wykazywania gotowości do ich każdorazowego podjęcia w ciągu dnia pracy. Zdaniem skarżącego inne rozumienie tej zależności powodowałoby, że sąd ubezpieczeń społecznych interpretowałby stosunek pracy jako realizację umowy rezultatu, a nie starannego działania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący powołał się na dwie z powyższych przesłanek, gdyż wskazał zarówno na istnienie istotnego zagadnienia prawnego oraz fakt, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co wymaga na wstępie uwagi o charakterze porządkującym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 343/13, LEX nr 1523355).

Odnosząc się do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego stwierdzić należy, że aby było to możliwe, to konieczne byłoby przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września

2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że zagadnienie spełniające powyższe cechy nie występuje w rozpoznawanej sprawie, gdyż utrwalone jest stanowisko judykatury odnośnie rozumienia pojęcia „wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze”. Powszechnie przyjmuje się, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290), a dodatkowo podkreśla się że należy odróżnić czynności administracyjno-biurowe ściśle związane ze sprawowanym dozorem inżynieryjno-technicznym, stanowiące jego immanentną cechę, od czynności, które nie pozostają w żadnym związku z dozorem i stanowią dodatkowe obowiązki pracownicze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2009 r., II UK 243/08, LEX nr 550990). Odnosząc się natomiast do czasu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przyjmuje się z kolei, że chodzi o stałe (codzienne) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeśli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) wykonywanie pracy mieszczącej się w wykazie prac w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, LEX nr 1455235, czy też wyroki Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16 lipca 2014 r., III AUa 334/14, LEX nr 1488646 oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 listopada 2013 r., III AUa 373/13, LEX nr 1403685).

Na marginesie należy ponadto zauważyć, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09 (LEX nr 518067), rozstrzygnął już jednoznacznie, iż wykaz A dział II załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odnosi się do prac szkodliwych w energetyce, a nie do wszystkich robót i eksploatacji urządzeń elektrycznych.

Odnosząc się z kolei do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy nadmienić, że w judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13 LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07 LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX 1522063), czego nie można stwierdzić w rozpoznawanej sprawie.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.